

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1191

Vragen van het lid **Vos** (GroenLinks) aan de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Justitie over *het niet melden van integriteitsschendingen door gemeenten*. (Ingezonden 9 februari 2005)

1

Kent u het bericht¹ dat de Rijksrecherche vindt dat gemeenten te weinig aangifte doen van integriteitsschendingen? Zo ja, klopt het dat grofweg de helft van het aantal integriteitsschendingen dat de Rijksrecherche onderzoekt wordt gemeld door de politie en dat de andere helft vanuit het openbaar bestuur wordt aangedragen? Klopt het dat wat de tweede categorie betreft te weinig informatie vanuit het openbaar bestuur wordt aangeleverd? Zo ja, waaruit blijkt dat?

2

Deelt u de constatering van de directeur van de Rijksrecherche dat sinds 1992 maar weinig te merken is van een toenemende gevoeligheid voor het belang van integriteit en de schade van integriteitsschendingen binnen overheidsorganisaties? Zo neen, waarom niet?

3

Kunt u een overzicht geven van het aantal onderzoeken naar integriteitsschendingen binnen overheidsorganisaties sinds 1992?

4

Bent u voornemens op korte termijn maatregelen te nemen om het belang van integriteit binnen overheidsorganisaties te benadrukken en de bereidheid integriteitsschendingen te melden bij de Rijksrecherche te vergroten? Zo ja, welke maatregelen gaat u treffen? Zo neen, waarom niet?

¹ Staatscourant, 4 februari jl., «Incorrect gedrag te weinig gemeld».

Antwoord

Antwoord van minister **Remkes** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties), mede namens de minister van Justitie. (Ontvangen 17 maart 2005)

1

Ja, het bericht ken ik. De Directeur van de Rijksrecherche attendeert in het artikel op een studie van de Vrije Universiteit Amsterdam, waaruit blijkt dat het aantal onderzoeken naar integriteitsschendingen bij gemeenten sinds 1992 niet is toegenomen. Wanneer de cijfers van de gemeente Amsterdam buiten beschouwing worden gelaten, is het aantal onderzoeken zelfs aanmerkelijk teruggelopen. Ook het percentage onderzoeken waarvan door de gemeente aangifte bij het openbaar ministerie wordt gedaan, is volgens de VU-studie terug gelopen. Met betrekking tot de informatie die het openbaar bestuur aanlevert over

integriteitsschendingen het volgende. Integriteit is een breed begrip. Indien schendingen zich voordoen, kan dat disciplinair of strafrechtelijk worden aangepakt. Disciplinaire onderzoeken naar integriteitsschendingen worden niet centraal geregistreerd. De Rijksrecherche verricht alleen strafrechtelijke onderzoek naar (mogelijke) ernstige en strafbare integriteitsschendingen gepleegd door ambtenaren en is werkzaam binnen de gehele (semi-)overheid. Indien het dus om een integriteitsschending gaat die tevens een strafbaar feit is, kan de Rijksrecherche het onderzoek verrichten. Het aantal *onderzoeken* dat de Rijksrecherche jaarlijks uitvoert heeft voor de helft betrekking op de politie en voor de helft op de overige overheid. Het is niet gebleken dat er te weinig informatie over integriteitsschendingen vanuit het openbaar bestuur wordt aangeleverd.

2

Die constatering is slechts juist indien het aantal onderzoeken naar integriteitsschendingen een maatstaf is voor de aandacht voor integriteit (waar de VU-studie en de directeur Rijksrecherche vanuit gaan). Maar de aandacht voor het voorkomen van integriteitsinbreuken is onmiskenbaar toegenomen. Zie voor de laatste ontwikkelingen het antwoord op vraag 4.

3

Ik beschik niet over een overzicht van alle onderzoeken naar integriteitsschendingen binnen overheidsorganisaties. Zoals al eerder aangegeven, is integriteit een breed begrip en gaat het bij een schending niet altijd om strafbare feiten. Voor meer informatie over strafrechtelijke onderzoeken naar integriteitsschendingen wil ik verwijzen naar het antwoord op vraag 1 van de vragen van het leden Griffith en Luchtenveld (beiden VVD).

4

Bij geconstateerde schendingen van de integriteit moet er adequaat worden opgetreden. Onderkend wordt dat er verbetering mogelijk is als het gaat om de omgang met (verdenkingen) van schendingen van de integriteit. Bij brief van 9 juli 2004 is uw Kamer de inventarisatie integriteitsbeleid openbaar bestuur en politie aangeboden.¹ Doel van de inventarisatie was om te onderzoeken welke integriteitsbevorderende maatregelen overheidsorganisaties bij het openbaar bestuur en politie genomen hebben. Er is in een aantal opzichten nog een slag te maken bij het integriteitsbeleid. Het kabinet is voornemens daartoe een impuls te geven.

In genoemde inventarisatie is ook onderzocht de aanwezigheid van meldingsprocedures bij het vermoeden van een misstand en de handelwijze bij aantasting van de integriteit of vermoedens daarvan. Uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat alle korpsen, een ruime meerderheid van ministeries en uitvoerende diensten, de helft van de waterschappen, bijna de helft van de provincies en drie op de tien gemeenten beschikken over zo'n vastgelegde procedure. Met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, het Interprovinciaal Overleg, de Unie van Waterschappen en het Nederlands Politie Instituut wordt mede op basis van de bevindingen een modelaanpak ontwikkeld gericht op de verbetering van de aanwezigheid en de werking van integriteitsmaatregelen. Tevens wordt bezien of er voldoende en bruikbare handreikingen beschikbaar zijn. In dat kader is er ook het voornemen om protocollen aan te bieden voor het houden van integriteitsonderzoeken en de bestuurlijke afhandeling van integriteitsaantastingen door

overheidsorganisaties.² Deze protocollen worden ontwikkeld in samenwerking met de VNG. De VNG heeft aangegeven dat er bij de gemeenten behoefte is aan een procedure ten behoeve van onderzoek naar en afhandeling van integriteitsinbreuken, zeker ook wat de strafrechtelijke aspecten betreft. Ik hoop medio april afspraken te maken over de genoemde modelaanpak en de implementatie daarvan. Wat mij betreft zou deze modelaanpak ook voorzien in de afspraak dat iedere organisatie een schriftelijk vastgelegde procedure heeft voor het verrichten van een onderzoek, nadat een vermoeden van misstand gemeld is. Deze procedure zou richtlijnen kunnen geven voor de opzet en uitvoering van het onderzoek, de wijze van rapportage en terugkoppeling, waarborgen voor de positie van betrokkenen, de onafhankelijkheid en de bevoegdheden van onderzoekers.

¹ Kamerstukken 28 844, nr. 5.

² Kamerstukken 28 844, nr. 4, blz. 3.